

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích  
Teologická fakulta  
Katedra praktické teologie

Bakalářská práce

ANALÝZA DOKUMENTACE TRESTNÝCH ČINŮ MLÁDEŽE DLE  
ZÁKONA Č. 218/2003 SB. Z POHLEDU SOCIÁLNÍ PRÁCE  
V OKRESE ČESKÝ KRUMLOV

Vedoucí práce: Mgr. Lucie Maliňáková

Autor práce: Irena Červová

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Forma studia: kombinovaná

2013

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum:

.....

Podpis studenta

## **Poděkování**

Chtěla bych poděkovat vedoucí bakalářské práce Mgr. Lucii Maliňákové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

## Obsah

Úvod.....	6
<b>1 Právní vymezení problematiky trestné činnosti mládeže.....</b>	<b>8</b>
1.1 Zákon č. 218/2003 Sb.....	8
1.1.1 Rozlišení pachatelů podle věku dle zákona č. 218/2003 Sb.....	9
<b>2 Opatření.....</b>	<b>12</b>
2.1 Účel opatření a způsob jejich ukládání.....	12
2.1.1 Opatření pro děti do 15 let.....	13
2.1.2 Výchovní opatření.....	13
2.1.3 Ochranná opatření.....	14
2.1.4 Trestní opatření.....	15
2.2 Povinnosti soudu.....	16
<b>3 Trestná činnost mládeže.....</b>	<b>18</b>
3.1 Nejčastěji páchaná trestná činnost mezi mládeží .....	18
3.2 Příčiny trestné činnosti mládeže.....	19
3.3 Agrese jako obranný mechanismus .....	20
3.4 Preventivní politika .....	21
<b>4 Soudní řízení.....</b>	<b>23</b>
4.1 Účel soudního řízení.....	23
4.2 Zahájení a průběh soudního řízení.....	23
4.3 Zánik trestnosti činu .....	24
<b>5 Rodina.....</b>	<b>25</b>
5.1 Rodina jako primární činitel socializace.....	25
5.2 Konflikty v rodině.....	26
5.3 Důležitost otce.....	26
5.4 Problémy televizní obrazovky.....	27
<b>6 Metodika výzkumu.....</b>	<b>28</b>
6.1 Cíl výzkumného projektu bakalářské práce.....	28

6.2 Hypotézy.....	28
6.3 Teoretická východiska k jednotlivým hypotézám.....	29
6.4 Metodologie výzkumu.....	29
<b>7 Výsledky a verifikace hypotéz.....</b>	<b>30</b>
<b>8 Diskuse.....</b>	<b>37</b>
<b>9 Závěr.....</b>	<b>40</b>
<b>10 Seznam použitých zdrojů.....</b>	<b>41</b>
10.1 Literatura.....	41
10.2 Webové zdroje.....	42
10.3 Citace rozhovoru.....	43
<b>11 Abstrakt.....</b>	<b>44</b>
<b>12 Abstract.....</b>	<b>45</b>

## Úvod

Každé dítě má právo na život, zdravý vývoj, rodičovskou péči, život v rodině, vzdělání a zaměstnání. Zdůrazňuje se význam sociální prevence, která ve svém důsledku směřuje k ochraně společnosti jako celku. Ochrana postavení dítěte a jeho oprávněných zájmů představuje rozsáhlý soubor práv dítěte, která jsou upravena v různých právních odvětvích a normách různé právní síly. Jde především o předpisy práva rodinného, občanského, sociálního, práva správního (školství, zdravotnictví), práva trestního a přestupkového.

Pojem rodičovská zodpovědnost znamená soubor povinností a práv rodičů k nezletilým dětem, které spočívají v zajišťování jejich výchovy, výživy, správě majetku a vytváření harmonického rodinného prostředí. Tam, kde rodiče nemohou, nechtějí nebo zneužívají své rodičovské zodpovědnosti, tedy ohrožují zájem dítěte, zasahuje do jinak chráněného soukromí rodiny stát, který plní svoji roli opatřeními sociálně - právní ochrany dětí.

Téma pro mou bakalářskou práci jsem si vybrala proto, že mě zajímá, jak v dnešní době vypadá kriminalita dětí a mládeže. Pracuji na Okresním soudu v Českém Krumlově a mám přístup k soudním spisům, kde se řeší tato problematika. Jelikož se pomalu denně setkávám s těmito případy, zajímalo mě, z jakých rodin tito pachatelé pocházejí, co je k těmto činům vede a jakým způsobem jsou za své činy potrestáni. Vzhledem ke svým možnostem jsem mohla udělat komplexní výzkum všech pachatelů, kteří byli stíháni v našem okrese.

Má bakalářská práce se skládá ze dvou částí. První část je teoretická, kde se zaměřím na teoretické poznatky z oblasti práva. Vysvětlím zde základní pojmy z oblasti kriminality mládeže, vyjmenuji zákony, které se váží k této problematice, vyjmenuji

veškeré tresty, které mohou být v dnešní době uloženy mladistvým, a ocituji některé části knih, které se váží k této problematice.

Druhá část je empirická. Vzhledem ke stanoveným cílům jsem si zvolila kvantitativní výzkum. Výzkumným vzorkem mé bakalářské práce jsou všechny soudní spisy ve věcech trestné činnosti mládeže od roku 2004 do roku 2012 vedené u Okresního soudu v Českém Krumlově.

Cílem celé mé bakalářské práce je zmapovat trestnou činnost mládeže v okrese Český Krumlov. V teoretické části bych chtěla vysvětlit některé pojmy z oblasti práva ve věcech trestných činů mládeže a poukázat na obecné problémy, které se váží k této problematice. V praktické části, za pomoci kvantitativního výzkumu, v praxi poukázat, kolik procent pachatelů pochází z rozvrácených rodin, kolik procent pachatelů páchá trestnou činnost opakovaně, zda může jít o generační problém a zda pachatelé po dosažení zletilosti pokračují v páchání trestné činnosti.

# 1 Právní vymezení problematiky trestné činnosti mládeže

## 1.1 Zákon č. 218/2003 Sb.

V roce 2003 došlo v České republice k velmi významné a přelomové změně v oblasti posuzování odpovědnosti mládeže za protiprávní činy. Stalo se tak zákonem č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže) ze dne 25. června 2003, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2004.

Tímto zákonem se zásadně a zcela nově vymezuje trestní odpovědnost mladistvého. Doposud čin, jehož znaky byly uvedeny v trestním zákoně, nebyl považován za trestný čin, jestliže byl spáchán mladistvým a stupeň jeho nebezpečnosti byl pro společnost malý.

Uvedený zákon významným způsobem upravil a změnil dosavadní právní úpravu této problematiky a přinesl změny trestního zákona, trestního řádu, zákona o přestupcích, zákona o výkonu trestu odnětí svobody a zákona o výkonu vazby. Tento zákon umožňuje nové přístupy v řešení antisociálního jednání mladých lidí. Jeho význam spočívá jednak v tom, že trestné činy mladistvých budou posuzovány podle zvláštních pravidel, specializovanými soudy, s možností širší škály trestů či nápravných opatření a jednak, že zákon upravuje i řízení ve věcech mladistvých a stanoví zvláštní zásady tohoto řízení. Nový zákon o soudnictví ve věcech mládeže zavádí nové postupy, které mění obsah základních zásad trestního řízení obsažených v trestním řádu. Státní zástupce a soud mládeže mohou u méně závažných provinění mladistvého, za splnění určitých podmínek, odstoupit od trestního stíhání, jestliže trestní stíhání není účelné a jestliže potrestání není nutné k odvrácení mladistvého od páčání dalších provinění. Jde o další formu tzv. alternativního vyřízení trestní věci v českém trestním řízení. A pouze soud může, vyžaduje-li to zájem dítěte, svěřit dítě do výchovy jiné fyzické osoby,



jestliže výchova dítěte je vážně ohrožena nebo narušena a dříve uložená výchovná opatření nevedla k nápravě.<sup>1</sup>

Ve Sbírce zákonů České republiky, části 106, rozeslané dne 14. října 2011 je publikován zákon č. 301/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů. Tato novela zákona nabývá účinnosti 1. listopadu 2011. Podstatou změn zákona je doplnění opatření, které může soud uložit dítěti mladšímu patnácti let, jež se dopustí činu jinak trestného, a to o ochranné léčení. Zákon také podrobněji upravuje podmínky, kdy je možné uložit ochranné léčení a jeho výkon.<sup>2</sup>

### **1.1.1 Rozlišení pachatelů podle věku dle zákona č. 218/2003 Sb.**

Pro osoby mladší 18-ti let, které se dopustily trestného činu, platí zvláštní režim. Ten je upraven v zákoně o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže (zákon číslo 218/2003 Sb.). Tento zákon rozlišuje pachatele podle věku na:

Dítě (0-15 let): Děti mladší 15-ti let, a někdy i jejich zákonní zástupci, spoléhají na jejich beztrestnost. Vědí, že nejsou trestně odpovědné a myslí si, že se jich zákony netýkají. Už si ale neuvědomují to, že současná právní úprava umožňuje uložit postih i jim. Dítě sice nemůže nastoupit do výkonu trestu, ale celý případ je vyšetřen projednáván tak, jako když ho spáchá dospělý. Rozdílné je pouze to, že pro nízký věk pachatele musí být případ odložen. Ale i zde může následovat opatření, např. dohled probačního úředníka, zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče, anebo ochranná výchova.

Mladistvý (15-18 let) je osoba, která v době spáchání provinění dovršila patnáctý rok a nepřekročila osmnáctý rok svého věku. Má omezenou trestní odpovědnost, tzn., že trestní sazby u trestu odnětí svobody se snižují na polovinu a nemůže mu být uděleno

---

<sup>1</sup> Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_-----_.php)>.

<sup>2</sup> Sagit [online]. *Zákon ze dne 6. září 2011, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb11301&cd=76&typ=r>>.

doživotí. V novém trestním zákoně, účinném od 1. ledna 2010 byla sice hranice 15 let snížena na 14 let, ale ještě než tento zákona nabyt účinnosti, byla tato hranice vrácena zpět na patnáct let. Trestné činy mladistvých se nazývají provinění. Aby se jednalo o provinění, za které by měl být mladistvý stíhán, příp. odsouzen, musí toto provinění vykazovat míru závažnosti vyšší než malou. Mladistvý musí mít vždy obhájce, a to až do doby, než dosáhne 18-ti let věku. Do vazby jej lze vzít jen v opravdu výjimečných případech.

Mládež (0-18 let) je souhrnný pojem pro osoby, které nemají plnou trestní odpovědnost. Rozumíme tím děti mladší patnácti let a mladistvé.

Listina základních práv a svobod (čl. 32)<sup>3</sup> a také Úmluva o právech dítěte<sup>4</sup> zaručuje zvláštní ochranu dětem, mladistvým a rodině. Každé dítě má zaručenou ochranu před zanedbáváním, zneužíváním a duševním nebo tělesným násilím. Z pohledu občanského práva se každý člověk stává občanem okamžikem narození a má tudíž způsobilost k právům a povinnostem a způsobilost k právním úkonům. Právní status dítěte je definován s odkazem na jeho věk. Právní normy používají v zásadě dva termíny. První termín - nezletilec, je užívaný v oblasti práva soukromého<sup>5</sup>. Zletilost, jako plná způsobilost osoby k právním úkonům, vzniká podle občanského zákoníku dosažením 18 let věku. Mezi právním postavením dítěte mladšího 15-ti let a adolescentem mezi 15.-18. rokem věku není podstatný rozdíl. Zásadní rozdíly jsou hlavně v oblasti trestního a přestupkového práva, neboť s věkovou hranicí 15-ti let je spojen vznik trestní odpovědnosti. Druhý termín – mladistvý, je užívaný hlavně trestním právem<sup>6</sup> pro věkovou skupinu 15 - 18 let.

Trestný čin spáchaný dítětem mladším 15-ti let se nazývá čin jinak trestný a trestný čin spáchaný mladistvým se nazývá proviněním. Soudnictví ve věcech mladistvých a ve věcech posuzování činů jinak trestných spáchaných dětmi mladšími

---

<sup>3</sup> Psp [online]. *Listina základních práv a svobod*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>.

<sup>4</sup> Osn [online]. *Úmluva o právech dítěte*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

<sup>5</sup> Iuridictum [online]. *Soukromé právo*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <[http://iuridictum.pecina.cz/w/Soukrom%C3%A9\\_pr%C3%A1vo](http://iuridictum.pecina.cz/w/Soukrom%C3%A9_pr%C3%A1vo)>.

<sup>6</sup> Úplné znění [online]. *Trestní právo*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.uplnezneni.cz/zakony/trestni-pravo/>>.

patnácti let vykonávají bez výjimky soudy pro mládež. Jde o uplatnění zásady, aby soudní řízení bylo svěřeno osobám, jejichž znalost otázek souvisejících s výchovou mládeže zaručila splnění výchovného účelu řízení.

## 2 Opatření

### 2.1 Účel opatření a způsob jejich ukládání

Účelem opatření je především vytvořit podmínky pro sociální a duševní rozvoj mladistvého. Bereme na zřetel jeho dosažený stupeň rozumového a mravního vývoje, osobní vlastnosti, rodinnou výchovu a prostředí mladistvého, z něhož pochází. Jde o jeho ochranu před škodlivými vlivy a předcházení dalšímu páchání provinění.

Hlavním cílem trestu mladistvého pachatele je především snaha vychovat ho v řádného a poctivého občana, a to se zřetelem k jeho osobním vlastnostem, k jeho rodinné výchově a k prostředí, ve kterém vyrůstá a z něhož pochází.

Při ukládání trestů mladistvým se postupuje podle trestních sazeb, které stanoví zákon za jednotlivé trestné činy, ale tyto sazby se u mladistvých snižují na polovinu, přičemž však horní hranice trestní sazby nesmí převyšovat pět let a dolní hranice trestní sazby jeden rok. V případě, že mladistvý spáchal trestný čin, za který trestní zákon ve zvláštní části dovoluje uložení výjimečného trestu, a že stupeň nebezpečnosti takového trestného činu pro společnost vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo k zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku je mimořádně vysoký, může mu soud uložit trest odnětí svobody na pět až deset let. Doživotní trest je u mladistvého pachatele vyloučen.

Mladistvý může být vzat do vazby jedině tehdy, nelze-li účelu vazby dosáhnout jinak. Ukládá-li soud mladistvému nepodmíněný trest odnětí svobody před dovršením jeho 18 let, rozhodne o jeho výkonu ve zvláštní věznici nebo na oddělení odděleně od ostatních vězňů. Při podmíněném odsouzení mladistvého stanoví soud zkušební dobu na jeden rok až tři léta, tato doba může být prodloužena, ne však výše než o 2 roky. Mladistvým pachatelům lze jako prostředek převýchovy uložit také ochrannou výchovu. Od roku 1993 se realizuje "Program zacházení s mladistvými vězni<sup>7</sup>". Náplní tohoto

---

<sup>7</sup> Vscr [online]. *Výkon vězeňství*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: < <http://www.vscr.cz/veznice-brno-20/o-nas-1567/vykon-vezenstvi-821/>>.

programu jsou aktivity vedoucí k soběstačnému a plnohodnotnému zařazení mladistvého do občanského života po jeho propuštění.

### **2.1.1 Opatření pro děti do 15 let**

Děti do patnácti let věku nejsou trestně odpovědné, tzn., nemohou být stíhány za spáchání trestného činu. Pokud se dopustí jednání, které jinak nese znaky trestného činu, koná se řízení podle občanského soudního řádu (tedy nikoliv podle trestního řádu). V tomto řízení musí mít dítě opatrovníka (zpravidla jím je advokát). Pokud soud neupustí od uložení opatření, může dítěti uložit:

- a) dohled probačního úředníka
- b) zařazení do terapeutického, psychologického nebo jiného vhodného výchovného programu ve středisku výchovné péče
- c) ochrannou výchovu.

### **2.1.2 Výchovná opatření**

Výchovnými opatřeními jsou:

- a) dohled probačního úředníka – probační úředník pravidelně sleduje chování odsouzeného mladistvého v rodině, v jeho prostředí
- b) probační program – jedná se o programy sociálního výcviku, psychologického poradenství, vzdělávací či rekvalifikační programy nebo programy zahrnující obecně prospěšnou činnost (nejedná se o trest obecně prospěšných prací)
- c) výchovné povinnosti – povinnosti směřující k zajištění řádného života, např. povinnost bydlet se svým rodičem, nahradit poškozenému způsobenou škodu, vykonat společensky prospěšnou činnost, podrobit se léčení závislosti atp.
- d) výchovná omezení – např. zákaz návštěv určitých akcí, zákaz styku s konkrétními osobami, zákaz užívání návykových látek atp.
- e) napomenutí s výstrahou – soudce nebo v přípravném řízení státní zástupce mladistvému důrazně vytkne protiprávnost jeho činu a upozorní ho na důsledky, které mu hrozí, pokud by se v budoucnu dopouštěl další trestné činnosti.

Výchovná opatření mohou být mladistvému uložena, aby bylo dosaženo účelu zákona při současném upuštění od trestního opatření nebo od podmíněného upuštění od trestního opatření. Tato opatření může soud pro mládež a v přípravném řízení i státní

zástupce, ukládat se souhlasem osoby, proti které se řízení vede, již v průběhu trestního řízení, a to nejdéle do jeho pravomocného skončení. Svůj souhlas může, do jeho pravomocného skončení, mladistvý kdykoli v průběhu řízení odvolat.<sup>8</sup>

### 2.1.3 Ochranná opatření

Ochrannými opatřeními jsou:

- a) ochranné léčení – např. psychiatrické, protialkoholní, protitoxikomanické nebo sexuologické
- b) zabezpečovací detence – je to vlastně ochranné léčení, které je ale vykonáváno v uzavřeném zařízení, spravovaném vězeňskou službou, takže je mnohem těžší z něj uprchnout, než když je léčba vykonávána v lékařském zařízení (např. detenční ústav v Boleticích u Děčína)
- c) ochranná výchova – ukládá se v případech, kdy o výchovu mladistvého není dobře a dostatečně postaráno, kdy dosavadní výchova mladistvého byla zanedbávána, nedostatek řádné výchovy nelze odstranit v jeho vlastní rodině nebo v rodině ve které žije, anebo prostředí, v němž žije, neskýtá záruku řádné výchovy. Uloží se tehdy, dopustil-li se dětský pachatel takového trestného činu, za který lze uložit výjimečný trest. Vykonává se ve zvláštních ústavech pro mladistvé. Ukládá se i osobě mladší 15-ti let, která dovršila věk 12–ti let. Trvá po celou dobu, dokud splňuje svůj účel, nejdéle však do 19 – ti let.
- d) zabránění věci či jiné majetkové hodnoty – týká se to věcí, které byly získány trestným činem nebo věcí, které ohrožují bezpečnost, a dále věcí, které náleží mladistvému, jehož nelze odsoudit, nebo u něhož bylo upuštěno od uložení opatření.

Podmínky pro uložení ochranného léčení a zabránění věci jsou upraveny v trestním zákoně.<sup>9</sup>

---

<sup>8</sup> Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_-----_.php)>.

<sup>9</sup> Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_-----_.php)>.

## 2.1.4 Trestní opatření

Trestními opatřeními jsou:

- a) obecně prospěšné práce – horní hranice je poloviční oproti trestu obecně prospěšných prací ukládanému dospělým pachatelům, musí se přihlídnout k možnostem mladistvého a jeho poměrům
- b) domácí vězení – ukládá se mladistvým za stejných podmínek jako dospělým pachatelům, tedy na dobu až dvou let (jde o nové trestní opatření, které lze uložit od 01.01.2010)
- c) zákaz vstupu na sportovní, kulturní a jiné společenské akce – mladistvému může být tento trest uložen nejdéle na dobu 5-ti let (jde o nové trestní opatření, které lze uložit od 01.01.2010)
- d) peněžité opatření – může být uloženo ve výši 10 až 365 denních sazeb, přičemž denní sazba se smí pohybovat v rozmezí 100,- Kč – 5.000,- Kč. Opatření lze uložit jen tehdy, je-li mladistvý výdělečně činný nebo to umožňují jeho majetkové poměry
- e) peněžité opatření s podmíněným odkladem výkonu – je to vlastně pohrůžka peněžitým opatřením. Mladistvému se stanoví zkušební doba. Pokud v ní nepovede řádný život, bude muset peněžité opatření zaplatit.
- f) propadnutí věci nebo jiné majetkové hodnoty – lze uložit, jedná-li se o věc, která byla použita ke spáchání provinění nebo k tomu byla určena, nebo o věc získanou proviněním či ji získal za věc získanou proviněním.
- g) zákaz činnosti – uložený zákaz nesmí být na překážku přípravě na budoucí povolání mladistvého a nesmí být delší než 5 let
- h) vyhoštění – lze uložit jen cizincům, kteří v České republice nemají rodinu a nemají zde ani azyl
- i) odnětí svobody podmíněně odložené na zkušební dobu s dohledem – je to obdobné jako u dospělých pachatelů, jedná se vlastně o pohrůžku odnětím svobody. Mladistvému se stanoví zkušební doba, a pokud v ní nepovede řádný život, bude muset vykonat odnětí svobody v příslušné věznici pro mladistvé
- j) odnětí svobody nepodmíněné – lze je uložit jen tehdy, kdy by žádná jiná opatření nevedla k dosažení účelu zákona, tzn. zejména k nápravě mladistvého.

Oproti dospělým obviněným se trestní sazby snižují na polovinu, přičemž dolní hranice nesmí přesáhnout jeden rok a horní hranice 5 let odnětí svobody. Pouze v případech, že mladistvý spáchal provinění, za které trestní zákon ve zvláštní části dovoluje uložení výjimečného trestu, a že stupeň nebezpečnosti takového provinění pro společnost je vzhledem k zvlášť zavrženíhodnému způsobu provedení činu nebo zvlášť zavrženíhodné pohnutce nebo k zvlášť těžkému a těžko napravitelnému následku mimořádně vysoký, může být opatření odnětí svobody uloženo mladistvému na pět až deset let, má-li se za to, že by odnětí svobody v rozmezí od jednoho do pěti let k dosažení účelu trestního opatření nepostačovalo. Toto trestní opatření se vykonává odděleně od dospělých odsouzených ve zvláštních věznicích pro mladistvé nebo alespoň ve zvláštním oddělení věznice.<sup>10</sup>

## 2.2 Povinnosti soudu

Soud při projednávání a rozhodování případů přihlíží ke zvláštní péči, kterou společnost věnuje mládeži. Zvláštní ustanovení trestního řádu zajišťují, aby byly objasněny všechny skutečnosti důležité pro rozhodnutí soudu, a to jak o vině, tak o přiměřeném trestu nebo ochranném opatření. Nejdůležitějším pramenem pro zjištění poměrů mladistvého jsou orgány sociálně právní ochrany<sup>11</sup>. Tento orgán má, s ohledem na jeho poslání a roli v trestním řízení, potřebné pravomoci.

V trestním řízení ve věcech mladistvých musejí všechny zúčastněné osoby dodržovat pravidla ochrany osobních údajů mladistvých. Je zakázáno zveřejňovat takové informace o průběhu hlavního líčení nebo veřejného zasedání, které by vedly ke ztotožnění mladistvého ve veřejných sdělovacích prostředcích, či jinde. Rozsudek může být zveřejněn ve veřejných sdělovacích prostředcích pouze bez uvedení jména mladistvého. To tedy znamená, že mohou být zveřejňovány jen takové informace, které nemohou vést k odhalení totožnosti mladistvého pachatele. Všechny zúčastněné orgány, tzn. policejní orgány, státní zástupce, soudci, soudní úředníci, úředníci probační a

---

<sup>10</sup> Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_-----_.php)>.

<sup>11</sup> Mpsv [online]. *Sociálně-právní ochrana dětí*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/7241>>.



mediační služby či sociální pracovníci musejí mít speciální přípravu pro zacházení s mládeží. Podle zákona projednávají trestní věci mladistvých pouze soudy pro mládež. V praxi to neznamena, že by byly vytvořeny nějaké nové soudní orgány, ale trestní kauzy mladistvých řeší určení soudci obecných soudů, kteří jsou specializováni na tuto tematiku. Je-li dítě a mladistvý soudem shledán vinným, neukládá se mu trest, ale tzv. opatření. Zákon obecně dělí opatření na tři druhy: 1. výchovná opatření, 2. ochranná opatření a 3. trestní opatření. Soud rovněž může upustit (případně podmíněně upustit) od uložení opatření. Pokud dojde k upuštění od uložení trestního opatření, tak se na mladistvého hledí, jako by nebyl odsouzen.

## 3 Trestná činnost mládeže

### 3.1 Nejčastěji páchaná trestná činnost mezi mládeží

Mezi čtrnáctým a patnáctým rokem vede suverénně majetková trestná činnost, především krádeže. Jde o různé kapesní krádeže, vloupání do bytů, prodejen, škol. Mají za cíl získat jakoukoliv věc, která by sedala následně lehce zpeněžit, nebo přímo ukrást peníze.

Další trestnou činností, která se vyskytuje v této věkové skupině a dlouhodobě narůstá, je násilná trestná činnost. Je zjištěno, že se zvyšuje i brutalita pachatelů a stoupají trestné činy loupeže, kdy pachatel provede útok na jinou osobu v úmyslu zmocnit se její věci.

V současné době se velmi rozmohla mezi mládeží trestná činnost související s drogami. Nejčastěji to bývá přechovávání marihuany, stále častěji se to však týká i tzv. tvrdších drog. Není to jen pro vlastní potřebu, ale i za účelem předávání dalším osobám, tedy dealerství.

Velké procento dětí ve věku čtrnáct až patnáct let páchá trestnou činnost s vědomím, že nemohou být nijak potrestáni. A velmi často se stává, že v partě mladých lidí vezmou na sebe trestnou činnost ti čtrnáctiletí, protože vědí, že se jim v podstatě nemůže nic stát. Tedy kromě ochranné výchovy. Ostatní výchovná opatření musí být nařízena s jeho souhlasem, to znamená, že pokud on sám nechce, tak se žádnému opatření nepodrobí. Je to však jen návod k tomu, že nejsou nijak trestně odpovědní. Tady je jim třeba vysvětlit, v čem ochranná výchova spočívá. Že je to něco jako kriminál, kde jsou izolováni a žijí v kolektivu jim podobných a musejí dodržovat tvrdší režim.<sup>12</sup>

---

<sup>12</sup> Antl, M., Hanslík, H., *Miroslav Antl radí/ Jak na gaunery 2*, Praha: Prostor, 2008, ISBN 978-80-7260-188-2

### 3.2 Příčiny trestné činnosti mládeže

Příčiny a podmínky pro páchaní trestné činnosti dětmi a mládeží záleží na jejich vývojových zvláštностech a mikrostruktuře, ve které žijí a vyrůstají. Je to především jejich rodina, dále pak škola, kamarádi, parta a další okruh lidí. Jsou-li vlivy na dítě během jeho vývoje negativní, zasáhnou nejcitlivěji oblast psychiky člověka, tzn. motivaci, sebeovládání, citovou a morální složku osobnosti. Nejzávažnější příčiny, které vedou děti a mládež k páchaní kriminálních deliktů jsou závažné nedostatky v rodinné a školní výchově, mravní a citové výchově, neznalost v oblasti právního vědomí a také malá nabídka volnočasových aktivit. A také nedostatek životních zkušeností a špatné vzory se projevují častou chybovostí v jednání, zejména v náročných a krizových situacích.

Krizové životní situace můžeme rozdělit do pěti nejčastějších situací:

- a) situace s nepřiměřenými úkoly a požadavky (velké množství zadaných úkolů, na které děti nemají dostatek sil),
- b) situace problémové (nové úkoly nelze řešit zavedenými postupy, dítě má málo životních zkušeností),
- c) situace s překážkami (dosažení cíle není možné, dítě hroučí překážky, nereálná přání dítěte),
- d) situace konfliktní (střet zájmů, dítě se musí rozhodnout pouze pro jednu věc),
- e) situace stresové (stres – odpověď organismu na silný podnět, dítě se v náročné situaci neadaptuje, nedojde ke snížení napětí).

Charakteristický znak, který je společný pro činnosti obtížně vychovatelné mládeže je jejich bezcílnost, to, že nemají žádné dlouhodobé životní cíle a mají převážně asociální a antisociální povahu.<sup>13</sup>

Delikventní party u v České republice skoro vždy vznikají z podskupin mladých lidí, kteří se dobře znají z jedné instituce a méně často se rekrutují z mládeže bydlící na jednom sídlišti, resp. v jedné čtvrti. Tomu tak bývá často v západních zemích. Tyto skupiny mladých lidí se buď zcela vymknou běžným mechanismům sociální kontroly (přestanou chodit do učení, do školy, do práce), vytvoří si vlastní hodnotové preference

---

<sup>13</sup> Štípek, J., *Sociální příčiny poruch chování obtížně vychovatelné mládeže*, Praha: SPN, 1987, č. 06-40-18/1.

a chovají se vysoce autonomně, anebo se kontrole vymknou jen době svého volna. Toto je však méně časté.

Některé party jsou ke své kriminální činnosti přivedeny tím, že tráví čas v hernách a na diskotékách, ale záhy se jim na tento způsob života přestane dostávat prostředků. Začnou si je opatřovat drobnými krádežemi, jež pak přerůstají v organizované, plánované akce s napojením na překupníky. U nás je tento typ delikventních part patrně nejčastějším typem delikventní skupiny. V roce 1996 sledovali kriminalisté z Prahy pětadesát skupin dětí a mládeže, které se pohybovaly v prostředí heren a diskoték. Z nich celkem třicet osm, což jsou plné tři čtvrtiny, prokazatelně překračovalo zákon. Jiné party vede ke kriminální činnosti nuda. Nemají žádné smysluplné aktivity a z přebytku volného času páchají kriminální činy.<sup>14</sup>

### **3.3 Agrese jako obranný mechanismus**

Jedním z obranných mechanismů, jak zvládat náročné životní situace může být u dětí agrese. O nárůstu dětské agresivity se v posledních letech často diskutuje. Je to jedna z příčin nezákonného jednání dětí a mládeže. Někdo jednostranně odsuzuje např. televizi a počítačové hry, které předvádějí násilí a vznik tohoto problému zjednodušují. Kdyby však tato příčina byla pouze jedna a ještě takto čitelná, dala by se snadno odstranit. Příčin, které způsobují agresi a násilí, může být několik. Dospělí je většinou hledají všude kolem, jen ne u sebe. Přiznat si, že jsme to my, kdo dává dětem příklad, jak řešit problémy, že my jsme dětem vzorem různých způsobů chování a jednání, je zvlášť, pokud se vyskytnou problémy, velmi těžké. Tyto vzory to především rodiče, ale také např. i herci, sportovci, nebo další hrdinové. Když nějaký oblíbený herec – „hrdina“ dá ve filmu protivníkovi ránu pěstí, pro dítě je to vzor, že takové jednání je v pořádku. Dítě se již z filmu ale nedozví, že i tato rána nebo kopnutí může ve skutečnosti jednoho člověka zranit nebo zabít a druhého dostat na mnoho let do vězení. Dítě má málo zkušeností s takovým jednáním a důsledek některého činu si plně nemůže uvědomit. Hrané filmy a televizní zpravodajství často předvádějí násilí vytržené ze souvislostí.

---

<sup>14</sup> Matoušek, O., Kroftová, A., *Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*, Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-771-X.

Dětský divák si tak zvyká na každodenní obraz utrpení, neboť je to pro něho běžná součást každodenního života a stává se více lhostejným a méně solidárním.

Televizní programy, které jsou plné násilí, ukazují, že nejsme schopni řešit problémy jinak než násilím. Násilné chování se ospravedlňuje, „dobří“ násilím vítězí, „padouši“ jsou poraženi. Veškeré problémy se řeší násilím, antisociální chování je beztrestné. Ve skutečném životě však bývá důsledkem násilí poranění, invalidita, smrt, vězení.<sup>15</sup>

Nárůst agresivity je vidět i v běžném životě, jako např. verbální agrese. Rodiče velmi často mluví před dětmi hrubě, aniž by si na to dávali pozor. Neznamená to sice, že řekneme-li doma vulgární slovo, dítě se hned stane agresivním, takových slov slyší např. od dětí ve školce dost, ale pokud dítě dlouhodobě vyrůstá v nepřátelském prostředí, přebírá tyto vzorce chování a považuje je za zcela běžné. Jsou lidé, kteří pocházejí z takového prostředí, a přesto za celý život nic neprovedli. A pak jsou tací, kteří vyrůstali jako v „bavlnce“, a přesto se dopouští nezákonného jednání. Nekultivované prostředí nemůže způsobit, že se člověk vydá na šikmou plochu, ale může ho posunout tím směrem. Velmi důležité jsou tedy prostředí (klíma), ve kterém dítě vyrůstá.

### 3.4 Preventivní politika

Preventivní politika<sup>16</sup> směřuje do budoucnosti a zabývá se snižováním pravděpodobnosti páchaní trestných činů. Systém péče o delikventní mládež tvoří soustava institucí působících v rámci sociální i kriminální politiky, jejichž práva a povinnosti určuje příslušná legislativa. Problematika delikventní mládeže je řešena v rámci sociální a kriminální politiky státu. Sociální politika zahrnuje politiku mládeže, zaměstnanosti, vzdělávání, rodinnou, zdravotní atd. Dílčími systémy kriminální politiky jsou trestní a preventivní politika. Péče o delikventní mládež spadá do působnosti resortů Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy,

---

<sup>15</sup> Koukolík, F., Drtilová, J., *Zlo na každý den – život s deprivanty I.*, Praha: Galén, 2001, ISBN 80-7262-088-6

<sup>16</sup> **Preventivní politika** představuje ofenzivní strategii kontroly kriminality, jež spoléhá především na nerepresivní prostředky. Zabývá se eliminací sociálně patologických jevů a snižováním motivů a příležitostí k páchaní trestných činů. Okruh subjektů preventivní politiky zahrnuje mimo orgány činné v trestním řízení - systém justice, policie, státní zastupitelství, soudy a vězeňství (které ovšem nehrají hlavní roli), i další instituce - např. nerepresivní orgány veřejné správy, zájmová sdružení občanů, církve, podnikatelské subjekty a jednotlivé občany.

Mvcr [online]. *Prevence kriminality*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>.

Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva vnitra a Ministerstva zdravotnictví. Činnost ministerstev se zaměřuje hlavně na oblast sekundární a terciární prevence. Sociální práce s dětmi a mladými lidmi, které jsou ohroženy rizikovým prostředím, nebo které již vykazují znaky delikventního jednání, je jedním z prvořadých úkolů resortu práce a sociálních věcí.

V rámci sociální prevence trestné činnosti a dalších sociálně negativních jevů mezi dětmi a mládeží se ministerstvo zaměřilo na zlepšení výchovného působení školy včetně přípravy učitelů a systému pedagogicko-psychologického poradenství, na péči o problematiku mládež, zejména ve výchovných ústavech a na podporu volnočasových aktivit dětí a mládeže.

„Sociální prevence je orientována na osobu pachatele (i potencionálního) a na modifikaci příčin kriminality. Zaměřuje se na proces socializace a sociální integrace. Je prioritní sférou při řešení romské otázky.

Rozhodující část socializace spadá do období dětství a dospívání. Většina dospělých pachatelů začíná páchat trestnou činnost již v raném věku. Sociální prevence je proto soustředěna na děti s cílem ovlivňovat jejich chování pokud možno ještě před tím, než začnou páchat trestnou činnost.

Současně se sociální prevence zaměřuje i na změny struktur ve společnosti, které mohou mít na socializaci mladých lidí negativní vliv a tím zvyšují riziko, že se z nich později stanou pachatelé trestných činů. Pokud se tomu tak opravdu stane, mají být vhodnými resocializačními opatřeními co nejrychleji navedeni na správnou cestu. K tomu lze využít nejrůznějších opatření, která z větší části spadají do sféry sociální politiky, především opatření zaměřená na rodinu, na výchovu a vzdělávání a opatření zdravotní, apod.“<sup>17</sup>

---

<sup>17</sup> Zoubková, I., *Kontrola kriminality mládeže*, Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002, s. 60, ISBN 80-86473-08-2.

## **4 Soudní řízení**

### **4.1 Účel soudního řízení**

Účelem soudního řízení je projednání spáchaného činu jinak trestného a snaha o to, aby mladistvý pochopil, co spáchal, co svým chováním způsobil druhým. Je třeba ho odradit od páčání další trestné činnosti. Soudce musí poučit mladistvého o tom, jaké následky by mohlo mít jeho chování, kdyby v páčání trestné činnosti pokračoval. Státní zástupce, opatrovník a soudce musí vystupovat před mladistvým jako authority. Jejich úkolem je vysvětlit mu na daném konkrétním případě co udělal a jaký to mělo dopad na poškozeného. Dále ho musí obeznámit se všemi možnými postihy, které by mu mohly být za daný čin uloženy.

U každého soudního řízení se postupuje zcela individuálně. Je třeba, aby soudce, státní zástupce i opatrovník důkladně prostudovali zasláný návrh na uložení opatření a zjistili veškeré důvody, které vedly pachatele ke spáchaní provinění. Dále musí zjistit, zda je to jeho první přestupek, nebo zda páčá provinění opakovaně. Při uložení opatření je třeba zvážit, zda si pachatel plně uvědomuje, co způsobil a zda projevil účinnou lítost. Ke každému pachateli se musí přistupovat individuálně vzhledem k jeho věku a rozumovým schopnostem.

### **4.2 Zahájení a průběh soudního řízení**

Soudní řízení s mladistvým je zahájeno buď na návrh, nebo bez návrhu z úřední povinnosti. Podnět k zahájení řízení může podat jakýkoliv občan buď na polici, nebo na státním zastupitelství. Policie toto oznámení prošetří, a pokud ho shledá důvodným, zašle ho též na státní zastupitelství. Návrh na zahájení řízení zasílá soudu okresní státní zastupitelství. Bez návrhu zahajuje řízení soud z úřední povinnosti, tzn., že pokud

během nějakého jiného soudního řízení zjistí, že došlo ke spáchání činu jinak trestného, musí zahájit řízení dle § 218/2003 Sb.<sup>18</sup>.

Při každém soudním jednání musí mít mladistvý opatrovníka z řad advokátů. V hodně případech si, dle mínění soudů, však advokáti pletou opatrovnictví mladistvých se zastupováním dospělých pachatelů v trestním řízení. Tam se snaží všemožnými klíčkami dokázat pachatelovu nevinu a zajistit mu co možná nejnižší trest. Neuvědomují si, že v těchto případech nejde o prokázání nevinu mladistvého, ale naopak, aby si plně uvědomil, co spáchal a jaké to pro něho může mít důsledky.

Při samotném soudním řízení rozhoduje samosoudce a ne senát, jako v trestním řízení. Dokonce i v tak závažném případě, jako by byla vražda, rozhoduje samosoudce a věc by byla řešena u místně příslušného okresního soudu. Před vynesemím rozsudku si soudce vyslechne návrhy na potrestání od státního zástupce i opatrovník mladistvého, ale konečné rozhodnutí je jen na jeho uvážení. Pokud obviněný s vyneseným rozsudkem nesouhlasí, má právo se odvolat ke krajskému soudu, kde se jeho věc bude znovu projednávat<sup>19</sup>.

### 4.3 Zánik trestnosti činu

U mladistvých pachatelů, kde zákon stanoví za trestný čin trest odnětí svobody, kde jeho horní hranice nepřevyšuje pět let, zaniká trestnost činu, když mladistvý po spáchání takového činu dobrovolně odstraní nebo napraví způsobený následek, anebo se o to alespoň pokusí a čin neměl trvale nepříznivé následky pro poškozeného nebo pro společnost. Lze to např. tak, že nahradí způsobenou škodu, anebo učiní příslušná opatření k její náhradě, či se jinak pokusí odčinit způsobené následky.<sup>20</sup>

---

<sup>18</sup> Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_-----\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_-----_.php)>.

<sup>19</sup> Montag, J., *Postup při soudním řízení*, Český Krumlov, 2013. Nepublikovaný rozhovor se soudcem Okresního soudu v Českém Krumlově.

<sup>20</sup> Trestní řízení [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/trestne-ciny-paragrafy/zakon-o-odpovednosti-mladeze-%C2%A7-7-8-zanik-trestnosti>>.



## 5 Rodina

### 5.1 Rodina jako primární činitel socializace

Správně fungující rodina má zásadní význam pro tělesný a psychický vývoj dítěte. Dlouhodobé výzkumy, kdy byly sledovány děti, které vyrůstají bez rodičovské lásky, prokazují, že tyto děti trpí duševními poruchami a závislostmi na návykových látkách častěji než děti z fungujících rodin. Citově zanedbávané děti mají větší sklon k asociálnímu chování v dospívání a s tím je pak spojená jejich trestná činnost v dospělosti.<sup>21</sup>

Rodina patří mezi důležité činitele socializace. A i tento činitel má vliv na to, jak se vyvíjí člověk prostřednictvím odměn a trestů. Rodina má od raného dětství trvalý vliv na vývoj jedince.<sup>22</sup>

Mezi nepříznivé rodinné vlivy, které působí na dítě, mohou být například: nadměrná velikost rodiny, nízký rodinný příjem, kriminalita v rodině, život v nebezpečné části města, počet stresujících událostí v rodině, denní hádky nebo jiné konflikty rodičů.<sup>23</sup>

V letech 1997 – 1998 provedl Institut pro kriminologii a sociální prevenci výzkum s názvem „Názory expertů na charakter a dynamiku závadového chování mládeže“ a potvrdil, že dětští a mladiství delikventi pocházejí převážně z rodin s kriminální zátěží a také z rodin rozvrácených a sociálně a kulturně desintegrovanych. Na druhé straně naopak nepotvrdil obecně tradovanou hypotézu, že v ústavních zařízeních přibývají děti z rodin společensky výše postavených. Odborníci, kteří přicházejí do kontaktu s delikventní mládeží, hodnotí své klienty jako agresivnější,

---

<sup>21</sup> Pöthe, P., *Dítě v ohrožení*, Praha: G plus G, 1999, ISBN 80-86103-21-8

<sup>22</sup> Jedlička, R., Klíma, P., Kořa, J., Němec, J., Pilař, J., *Děti a mládež v obtížných životních situacích*, Praha: Themis, 2004, ISBN 80-7312-038-0.

<sup>23</sup> Koukolík, F., *Před úsvitem po ránu – eseje o dětech a rodičích*, Praha: Karolinum, 2008, ISBN 978-80-246-1496-0

méně ovladatelné, méně zodpovědné, s menší mírou sebekritičnosti a odolnosti vůči stresu. Zvláště rizikovou kriminogenní skupinou jsou tzv. „dětí na útěku“ z domova a z výchovných zařízení a pak také mladí lidé, kteří jsou po dovršení zletilosti propuštěni z institucionální péče (dětských domovů, výchovných ústavů atd.).<sup>24</sup>

## 5.2 Konflikty v rodině

„Způsob řešení konfliktů v rodině má nepochybně vztah k delikventnímu chování dětí. Řadou výzkumů je potvrzeno, že děti vyrůstají v rodinách, kde je mnoho otevřených konfliktů mezi rodiči, mají větší sklon ke kriminálnímu chování než děti vyrůstající v klidném rodinném prostředí. Také konflikty dítěte se sourozenci předpovídají vyšší riziko delikvence. Z takového prostředí má dítě jednak tendenci co nejdříve a co nejčastěji unikat, jednak se v něm učí konfrontačnímu způsobu řešení těžkostí. V interakci rodin s delikventním potomkem nacházejí pozorovatelé (při srovnání s jinými rodinami) mnoho obviňování, nevěcné a emoční diskuse o problémech, mnoho agresivních obran vlastní osoby, nepřesnější definice problémů, méně přijímání odpovědnosti, méně přátelských sdělení, méně snahy zhodnotit, jak se zkoušené řešení problému prakticky osvědčuje.“<sup>25</sup>

## 5.3 Důležitost otce

„Děti vychovávané jen jedním z rodičů (ve všech zemích jsou to ve zdrcující většině matky) mají podle mezinárodních srovnávacích studií, jež jsou dnes k dispozici, o něco horší výsledky ve škole, víc zdravotních a psychických problémů a také více střetů se zákonem než děti ze srovnatelné socioekonomické vrstvy, které vyrůstají s oběma rodiči. Přítomnost otce v rodině soudobý výzkum jasně ukazuje jako faktor, který brání delikvenci syna. Chlapci žijící ve společné domácnosti s vlastním otcem mají významně

---

<sup>24</sup> Sociální práce [online]. *Kriminalita a delikvence*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://socialni-prace.webnode.cz/kriminalita-a-delikvence/>>.

<sup>25</sup> Matoušek, O., Kroftová, A., *Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*, Praha: Portál, 2003, s. 48, ISBN 80-7178-771-X.

menší sklon přestupovat meze zákona než chlapci žijící bez otce či s nevlastním otcem.“<sup>26</sup>

„Rizikovým faktorem pro dítě je nepochybně i nepřítomnost rodičovské postavy v rodině. V rodině delikventně se chovajících mladých lidí chybí nejčastěji otec, a to vinou rozvodu nebo kvůli tomu, že s matkou dítěte nikdy nezačal žít. Chlapec pak postrádá vzor, s nímž by se mohl identifikovat, děvče postrádá model mužského chování, děti obojího pohlaví postrádají druhý (specifický) zdroj opory a druhou (specifickou) autoritu. Také matka dětí je více zatížena nároky výchovy než matka, která děti vychovává společně s manželem.“<sup>27</sup>

#### 5.4 Problémy televizní obrazovky

Další problém, který se velmi často vyskytuje v dnešní společnosti, je nadměrné sledování televize. Existují rodiny, kde pro zlepšení finanční situace dospělí pracují celodenně. Večer samozřejmě přijdou domů unavení a na děti již nemají ani čas ani náladu. Děti pak ve většině případů velkou část volného času tráví sledováním televizních pořadů nebo před obrazovkou počítače. Výzva „neodkládejte své děti před obrazovku“<sup>28</sup> se poprvé objevila v Japonsku, kde se odborníci obrátili na rodiče. Ti rodiče, kteří tuto výzvu přijali, se však bohužel začali dopouštět další chyby. Posadili své dítě před sebe a začali mu předčítat a mluvit k němu. Nápadnou bezradnost při výchově vyřešila teprve až další rada, a to nejčennější: „Povzbuzujte své děti, aby samy mluvily a naslouchejte jim.“ (z materiálů Bílého kruhu bezpečí<sup>29</sup>) Povídat si s dětmi je doma možné téměř vždy a téměř všude. Je to to nejzákladnější, co můžeme pro své děti udělat. A žádné téma by nemělo být tabu. Děti jsou v takových rodinách tvárné, dobře vychovatelné a ví, že se nemusejí bát přijít s jakýmkoliv problémem za svými rodiči. V takových rodinách vládne atmosféra důvěry a skvělého zázemí.

---

<sup>26</sup> Matoušek, O., Kroftová, A., *Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*, Praha: Portál, 2003, s. 40, ISBN 80-7178-771-X.

<sup>27</sup> Matoušek, O., Kroftová, A., *Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže*, Praha: Portál, 2003, s. 45, ISBN 80-7178-771-X.

<sup>28</sup> Bkb [online]. *Prevence dětí a tv*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.bkb.cz/prevence/deti-a-tv/>>.

<sup>29</sup> Bkb [online]. *Bílý kruh bezpečí*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.bkb.cz/>>.

## **6 Metodika výzkumu**

Metodika výzkumu se bude zabývat cílem kvantitativního výzkumu, výzkumným souborem a stanovenými hypotézami.

### **6.1 Cíl výzkumného projektu bakalářské práce**

Znovu uvádím cíl mé bakalářské práce. Je to zmapování trestné činnosti mládeže v okrese Český Krumlov. Chtěla bych zjistit, kolik procent pachatelů pochází z rozvrácených rodin, kolik procent pachatelů páchá trestnou činnost opakovaně, zda může jít o generační problém a zda pachatelé po dosažení zletilosti pokračují v páchání trestné činnosti. Také bych chtěla poukázat na to, jaké jsou možnosti trestů u mladistvých a porovnat to se skutečností, jaké tresty jsou v praxi nejčastěji ukládány.

### **6.2 Hypotézy**

Stanovila jsem si hypotézy, které bych chtěla v této bakalářské práci za pomoci mého kvantitativního výzkumu dokázat:

H1: Předpokládám, že počet páchaných trestných činů mládeží od roku 2004 do roku 2012 v okrese Český Krumlov má stoupající tendenci

H2: Předpokládám, že minimálně 60 % zkoumaných pachatelů pochází z rozvrácených rodin.

H3: Předpokládám, že minimálně 70 % zkoumaných pachatelů pochází ze sociálně slabých rodin.

H4: Předpokládám, že alespoň u 30 % zkoumaných pachatelů se vyskytla trestná činnost již u rodičů.

H5: Předpokládám, že alespoň 40 % zkoumaných pachatelů páchá trestnou činnost opakovaně.

H6: Předpokládám, že nejméně 20 % zkoumaných pachatelů po dosažení zletilosti pokračuje v páchání trestné činnosti.

### **6.3 Teoretická východiska k jednotlivým hypotézám**

Teoretickým východiskem k jednotlivým hypotézám je má nabytá vykonávaná praxe na pozici vyšší soudní úřednice Okresního soudu v Českém Krumlově, dále je to odborná literatura, jež se danou problematikou zabývá (hlavně zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů ze dne 25. června 2003, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2004) a nejdůležitějším východiskem jsou informace získané studiem všech soudních spisů vedených u Okresního soudu v Českém Krumlově ve věcech trestné činnosti mládeže od roku 2004 do roku 2012. Počty procent k jednotlivým hypotézám stanovuji také na základě vykonávané praxe, na základě odhadu podloženého vlastními praktickými zkušenostmi.

### **6.4 Metodologie výzkumu**

Výzkumný projekt byl proveden na opatrovnickém oddělení Okresního soudu v Českém Krumlově. Tento soud jsem si vybrala z důvodu, že zde pracuji a mám přístup k potřebným spisům. Projekt je založen na typu kvantitativního výzkumu. Výzkumným souborem byly všechny soudní spisy ve věcech trestných činů mládeže od roku 2004 do roku 2012. Výzkumnou metodou byla komplexní analýza dat, což v praxi znamenalo studium všech těchto spisů a jejich následné zpracování.

Toto časové období bylo vybráno z důvodu, že v roce 2004 nabyl účinnosti zákon č. 218/2003 Sb. Zpracování bylo provedeno do záznamového archu a je k dispozici v elektronické podobě u autorky práce.

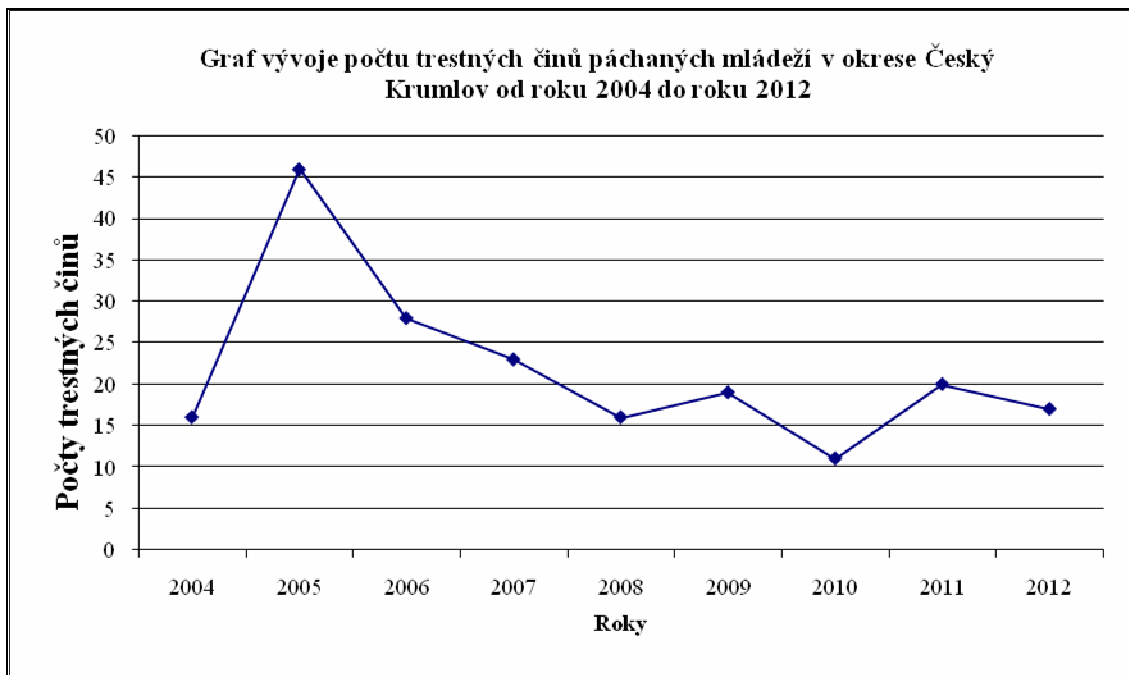
## 7 Výsledky a verifikace hypotéz

H1: Předpokládám, že počet páchaných trestných činů mládeží od roku 2004 do roku 2012 v okrese Český Krumlov má stoupající tendenci

Tabulka č. 1: Počet trestných činů páchaných mládeží od roku 2004-2012

Celkem 2004-2012	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
196	16	46	28	23	16	19	11	20	17

Graf č. 1: Vývoj počtu trestných činů páchaných mládeží od roku 2004-2012



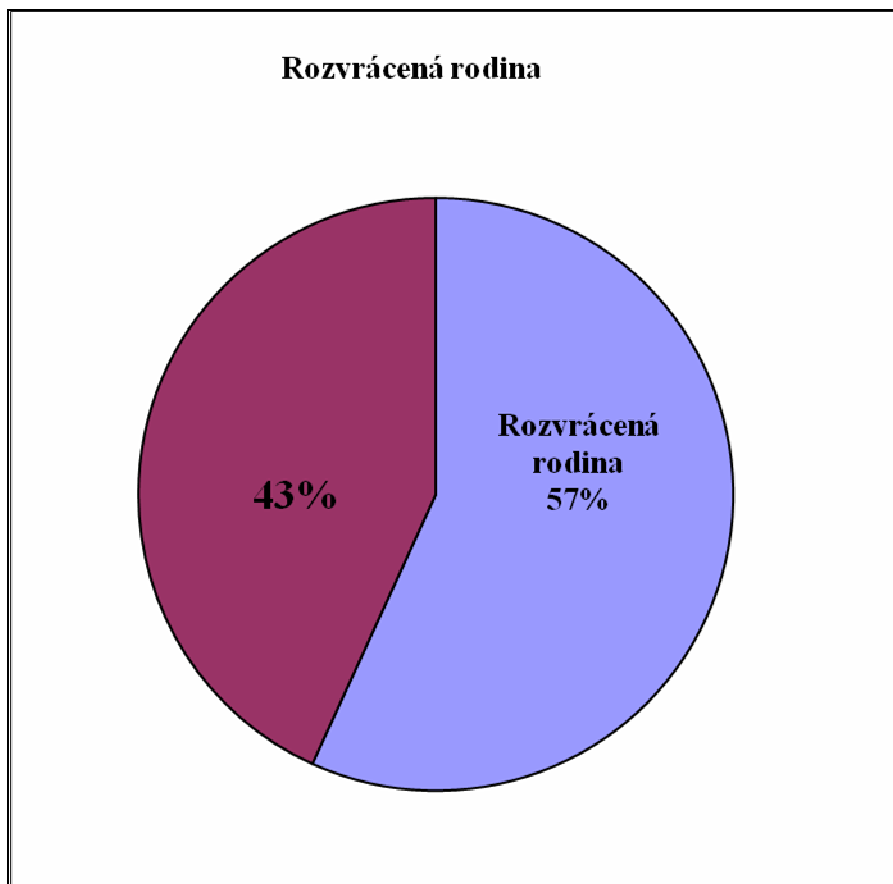
Zdroj: vlastní výzkum, 2013

N trestných činů: 196

Z mého výzkumu vyplývá, že počet trestných činů páchaných mládeží v okrese Český Krumlov má klesající tendenci. Hypotéza se nepotvrdila.

H2: Předpokládám, že minimálně 60 % zkoumaných pachatelů pochází z rozvrácených rodin.

Graf č. 2: Počet pachatelů pocházejících z rozvrácených rodin



Zdroj: vlastní výzkum, 2013

N pachatelů: 139

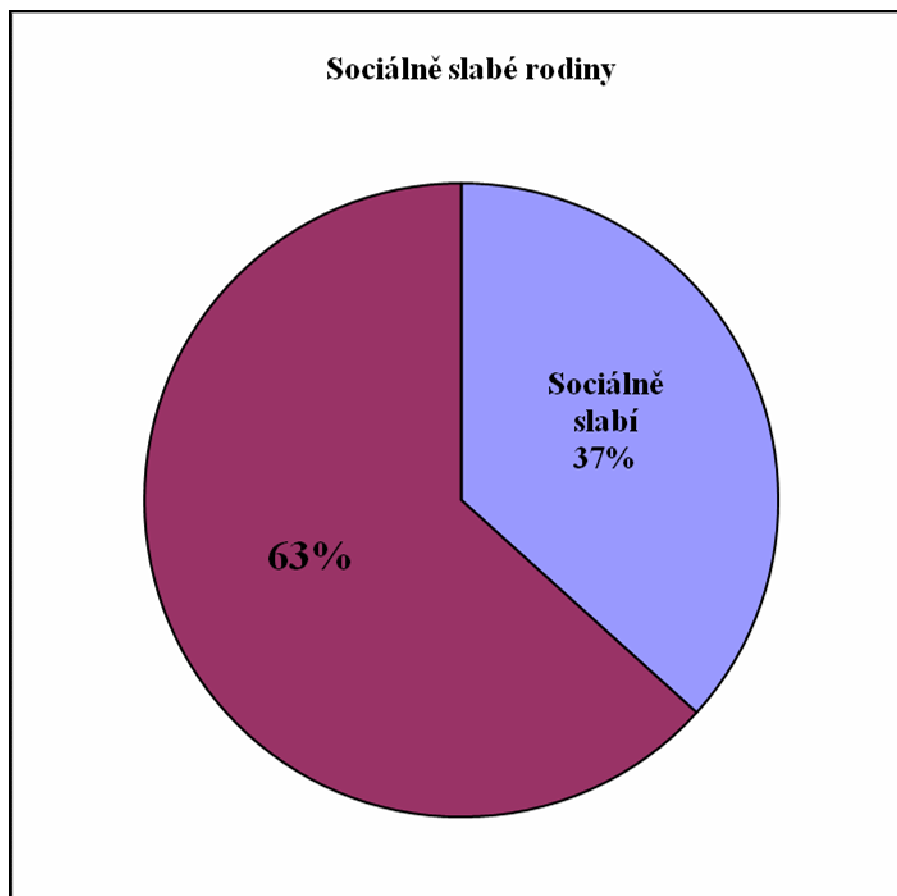
N pachatelů z rozvrácené rodiny: 79

Z mého výzkumu vyplynulo, že z rozvrácené rodiny pochází celkem 79 pachatelů, což je z celkového počtu 139 pachatelů 57 %. Je to dost vysoké číslo, od předpokládaného počtu se moc neliší, přesto se tato hypotéza také nepotvrdila.



H3: Předpokládám, že minimálně 70 % zkoumaných pachatelů pochází ze sociálně slabých rodin.

Graf č. 3: Počet pachatelů pocházejících ze sociálně slabých rodin



Zdroj: vlastní výzkum, 2013

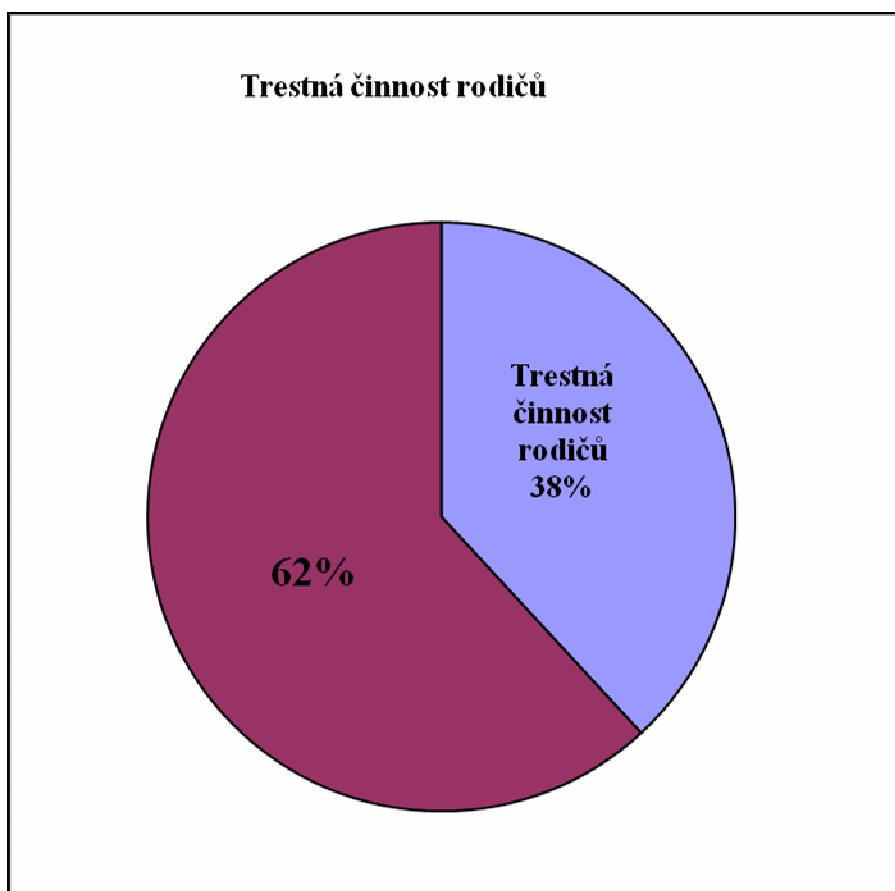
N pachatelů: 139

N pachatelů ze sociálně slabé rodiny: 51

Z mého výzkumu vyplynulo, že ze sociálně slabých rodin pochází pouze 37 % pachatelů. Ani tato hypotéza se nepotvrdila.

H4: Předpokládám, že alespoň u 30 % zkoumaných pachatelů se vyskytla trestná činnost již u rodičů.

Graf č. 4: Počet pachatelů, u kterých se vyskytla trestná činnost již u rodičů



Zdroj: vlastní výzkum, 2013

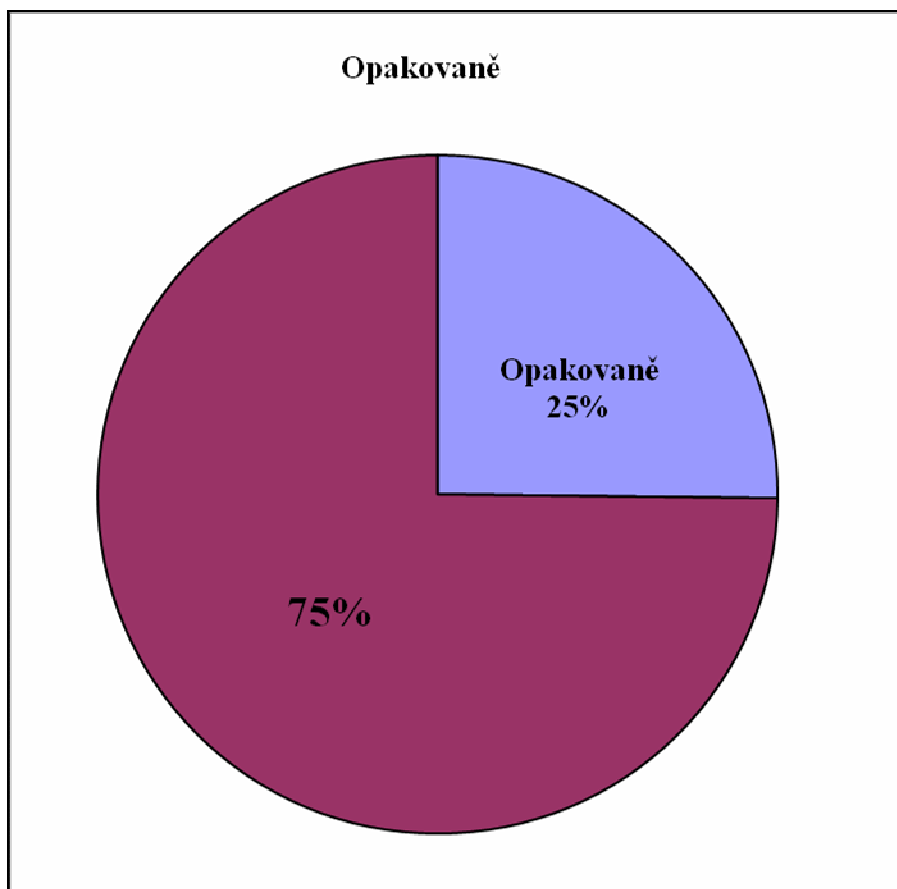
N pachatelů: 139

N trestná činnost u rodičů: 53

Z mého výzkumu vyplynulo, že u 38 % pachatelů se vyskytla trestná činnost již u rodičů. Zdá se, že páchaní trestné činnosti by mohl být problém, který se přenáší z jedné generace na druhou. Tato hypotéza se potvrdila.

H5: Předpokládám, že alespoň 40 % zkoumaných pachatelů páchá trestnou činnost opakovaně.

Graf č. 5: Počet pachatelů, kteří páchají trestnou činnost opakovaně



Zdroj: vlastní výzkum, 2013

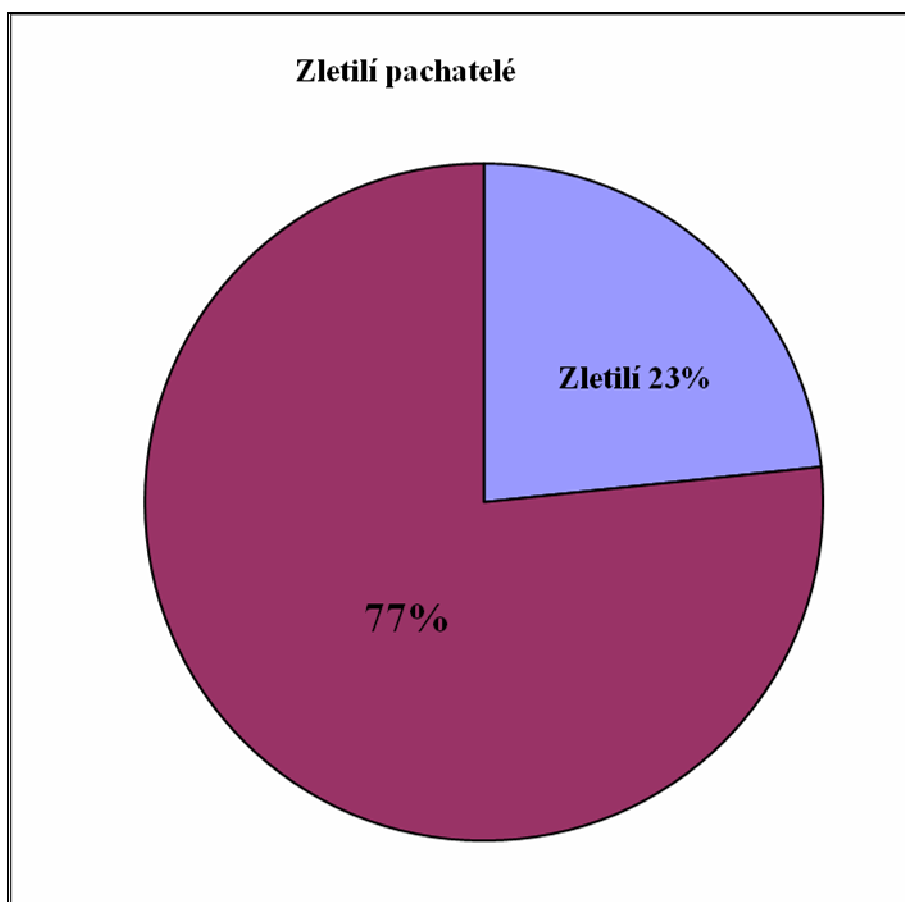
N pachatelů: 139

N opakovaně: 35

Z mého výzkumu vyplynulo, že pouze 25% pachatelů páchá trestnou činnost opakovaně. Tato hypotéza se také nepotvrdila.

H6: Předpokládám, že nejméně 20 % zkoumaných pachatelů po dosažení zletilosti pokračuje v páčání trestné činnosti.

Graf č. 6: Počet pachatelů, kteří po dosažení zletilosti pokračují v páčání trestné činnosti



Zdroj: vlastní výzkum, 2013

N pachatelů: 90

N trestně stíháno: 21

Z mého výzkumu vyplynulo, že 23 % pachatelů, kteří již dosáhli zletilosti, pokračuje v páčání trestné činnosti. Tato hypotéza se potvrdila.

## 8 Diskuse

Svůj výzkum jsem prováděla u Okresního soudu v Českém Krumlově na opatrovnickém oddělení. Jak mi bylo sděleno soudci, takový komplexní výzkum u našeho soudu ještě nikdy nikdo neprovedl a dokonce již soudci projevíli zájem o výsledky mého výzkumu, neboť jim to prý může pomoci v jejich budoucí práci.

Z mého výzkumu vyplývá, že od roku 2004 do roku 2012 bylo u Okresního soudu v Českém Krumlově řešeno dle zákona č. 218/2003 Sb. celkem 196 případů. Zkoumaných pachatelů, kteří páchali tuto trestnou činnost, bylo 139. Celkem ve 148 případech skončilo řízení bez opatření, v 18 případech byl uložen dohled probačního úředníka, v 10 případech bylo uloženo napomenutí s výstrahou, v 9 případech byl uložen terapeutický výchovný program, v 9 případech byla uložena ústavní výchova a ve 2 případech zatím nebylo rozhodnuto.

Ukončení případu bez opatření znamená, že postačí pouhé projednání případu u soudu, pachatel by si zde měl uvědomit, co udělal a měl by být seznámen s možnostmi dalších trestů, kdyby v páchání trestné činnosti pokračoval.

Dohled probačního úředníka znamená, že po určitou danou dobu je pachatel sledován probačním úředníkem. Tento úředník ho navštěvuje i doma, aby zkontroloval rodinnou situaci, zajímá se o jeho školní prospěch a hlídá jeho další volnočasové aktivity. O jeho chování potom podává soudu podrobné zprávy.

Napomenutí s výstrahou je obdoba trestu bez opatření, nijak pachatele neomezuje. Jen se mu opět připomenou možnosti dalších trestů, kdyby neupustil od páchání další trestné činnosti. A udělí se mu takové „ty ty ty“ od soudní autority.

Terapeutický výchovný program je takové opatření, kdy pachatel dochází do určité věkově podobné skupiny, kde se mu věnují speciálně vyškolení pracovníci a za pomoci her a dalších aktivit se mu snaží ukázat možnosti správného trávení volného času. V Českém Krumlově je to např. centrum „Spirála“. I zde musí pracovníci podávat podrobné zprávy soudu o tom, jak se mladistvý pachatel zapojuje do terapeutického programu a jak se vyvíjí jeho chování.

Nařízení ústavní výchovy je nejpřísnější opatření a ukládá se v těch nejzávažnějších případech, kdy již selhaly jiné mírnější možnosti trestů. Je to i v případech, kdy selhala funkčnost rodiny a rodina není schopna zajistit jeho řádnou výchovu.

Z mého výzkumu vyplynulo, že v okrese Český Krumlov má kriminalita mládeže klesající tendenci (viz. graf č. 1). Největší nárůst byl v roce 2005, pak došlo k poklesu a od roku 2008 se počet trestných činů páchaných mládeží nijak výrazně nemění.

Pro mě je však překvapující, v kolika případech je řízení ukončeno bez opatření. V našem zkoumaném vzorku to bylo celkem ve 148 případech, což je plných 75,51 %. Dle soudců by mělo postačit pouhé projednání věci u soudu. Pachatelé by se měli zaleknout už samotného soudního řízení a mělo by je to odradit od páchání další trestné činnosti. Jde však o to, zda je pouhé projednání u soudu dostačující. Zda jim to naopak neukazuje, že i když něco špatného udělají, tak se jim vlastně nic nestane.

Po podrobném prozkoumání spisů jsem dále zjistila, že také záleží na rozhodnutí jednotlivých soudců. Pokud tyto případy soudil soudce muž, který rozhoduje v trestních řízeních, tak ukládal alespoň napomenutí s výstrahou. Byl na pachatele přísnější. Pak jsme měli soudkyni, nyní je na mateřské dovolené a ta ve většině případů rozhodovala bez opatření. Mělo postačit pouze projednání případu u soudu. Asi měla spíše mateřský přístup. Ale toto je pouze moje domněnka.

Také se mi potvrdila hypotéza, že pokud se vyskytla trestná činnost u rodičů, tak se tyto vzorce chování přenáší i na děti. Zjistila jsem to u celkem 38 % případů. Z toho vyplývá, jak moc je důležité, jaký příklad chování dáváme svým dětem.

Nepotvrdila se mi hypotéza, že nejméně 60 % pachatelů pochází z rozvrácených rodin. Přesto zjištěné číslo 57 % je velmi vysoké a zasluhuje zamyšlení. Mohlo by to znamenat, že v těchto rodinách chybí autorita. Děti neznají model, jak by měla správná rodina fungovat. Většinou v takových rodinách chybí otec. Matka, která musí zastat obě role, tzn. rodiče i živitele, nemá na výchovu dětí tolik času, kolik by potřebovala a mohou nastat problémy.

A nakonec hypotéza, že nejméně 20 % zkoumaných pachatelů po dosažení zletilosti pokračuje v páchání trestné činnosti. V mém výzkumném vzorku pokračuje v trestné činnosti celkem 23,3 %. Nemůže to být zrovna tím, že těmto pachatelům neukážeme již na samém začátku, že za každý protiprávní čin přijde trest? Nebyla by na místě větší přísnost? V knize Miroslav Antl radí, jak na gaunery<sup>30</sup> autor knihy popisuje, jak v určitých případech zákon č. 218/2003 Sb. pomáhá spíše pachatelům, než obětem. Je zde například dobře popsáno, jak se u nezletilých pachatelů chrání jejich identita, aby je nikdo nemohl ztotožnit. Probíhají diskuse, zda je tato ochrana vůči obětem vhodná. Na jedné straně se má pachatelům zajistit možnost nového začátku, na straně druhé je zde ochrana obětí.

---

<sup>30</sup> Antl, M., Hanslík, H., Miroslav Antl radí/ *Jak na gaunery 2*, Praha: Prostor, 2008, ISBN 978-80-7260-188-2

## 9 Závěr

Trestná činnost mládeže patří mezi velké problémy současnosti. Bylo napsáno hodně odborné literatury, která se tímto problémem zajímá, v médiích každou chvíli běží nějaké dokumenty, které upozorňují na danou problematiku. V roce 2004 začal platit nový zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže.

V mé bakalářské práci jsem se zabývala problematikou trestné činnosti mládeže v okrese Český Krumlov. V teoretické části jsem se snažila poukázat na nový zákon č. 218/2003 Sb. Snažila jsem se vysvětlit, jaký průlom nastal s tímto zákonem ve věcech soudnictví mládeže a jaké možnosti tento zákon přinesl. V empirické části jsem provedla kvantitativní výzkum se stanovením určitých hypotéz. Provedla jsem výzkum všech mladistvých pachatelů za období od roku 2004 do roku 2012 v okrese Český Krumlov. Z mého výzkumu sice vyplynulo, že v našem okrese má trestná činnost mládeže klesající tendenci, přesto jde stále o velký problém. Ukázalo se, jaký problém představují rozvrácené rodiny, jaký vzor chování ukazují svým dětem trestně stíhaní rodiče a jak se problémové chování dětí přenáší do jejich dospělosti. Na základě dosažených výsledků se domnívám, že bylo dosaženo cíle práce jak v teoretické části, tak v praktické části mé bakalářské práce.



## 10 Seznam použitých zdrojů

### 10.1 Literatura

ANTL, M., HANSLÍK, H., Miroslav Antl radí/ Jak na gaunery 2, Praha: Prostor, 2008, ISBN 978-80-7260-188-2.

JEDLIČKA, R., KLÍMA, P., KOŤA, J., NĚMEC, J., PILAŘ, J., Děti a mládež v obtížných životních situacích, Praha: Themis, 2004, ISBN 80-7312-038-0.

KOUKOLÍK, F., Před úsvitem po ránu – eseje o dětech a rodičích, Praha: Karolinum, 2008, ISBN 978-80-246-1496-0.

KOUKOLÍK, F., DRTILOVÁ, J., Zlo na každý den – život s deprivanty I., Praha: Galén, 2001, ISBN 80-7262-088-6.

MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A., Mládež a delikvence: Možné příčiny, struktura, programy prevence kriminality mládeže, Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-771-X.

PÖTHE, P., Dítě v ohrožení, Praha: G plus G, 1999, ISBN 80-86103-21-8.

ŠTÍPEK, J., Sociální příčiny poruch chování obtížně vychovatelné mládeže, Praha: SPN, 1987, č. 06-40-18/1.

ZOUBKOVÁ, I., Kontrola kriminality mládeže, Dobrá Voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002, ISBN 80-86473-08-2.

## 10.2 Webové zdroje

Bkb [online]. *Bílý kruh bezpečí*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.bkb.cz/>>.

Bkb [online]. *Prevence dětí a tv*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.bkb.cz/prevence/deti-a-tv/>>.

Iuridictum [online]. *Soukromé právo*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <[http://iuridictum.pecina.cz/w/Soukrom%C3%A9\\_pr%C3%A1vo](http://iuridictum.pecina.cz/w/Soukrom%C3%A9_pr%C3%A1vo)>.

Mpsv [online]. *Sociálně-právní ochrana dětí*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/7241>>.

Mvcr [online]. *Prevence kriminality*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/web-o-nas-prevence-prevence-kriminality.aspx>>.

Osn [online]. *Úmluva o právech dítěte*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/umluva-o-pravech-ditete.pdf>>.

Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_.php)>.

Právní předpisy [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže)*. [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <[http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb\\_218003\\_.php](http://www.pravnipredpisy.cz/predpisy/ZAKONY/2003/218003/Sb_218003_.php)>.

Psp [online]. *Listina základních práv a svobod*. [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.psp.cz/docs/laws/listina.html>>.

Sagit [online]. *Zákon ze dne 6. září 2011, kterým se mění zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů.* [cit. 2013-02-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb11301&cd=76&typ=r>>.

Sociální práce [online]. *Kriminalita a delikvence.* [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://socialni-prace.webnode.cz/kriminalita-a-delikvence/>>.

Trestní řízení [online]. *Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže).* [cit. 2013-02-26]. Dostupné na WWW: <<http://www.trestni-rizeni.com/dokumenty/trestne-ciny-paragrafy/zakon-o-odpovednosti-mladeze-%C2%A7-7-8-zanik-trestnosti>>.

Úplné znění [online]. *Trestní právo.* [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.uplnezneni.cz/zakony/trestni-pravo/>>.

Vscr [online]. *Výkon vězeňství.* [cit. 2013-02-25]. Dostupné na WWW: <<http://www.vscr.cz/veznice-brno-20/o-nas-1567/vykon-vezenstvi-821/>>.

### **10.3 Citace rozhovoru**

Montag, J., *Postup při soudním řízení*, Český Krumlov, 2013. Nepublikovaný rozhovor se soudcem Okresního soudu v Českém Krumlově.

## 11 Abstrakt

ČERVOVÁ, I. *Analýza dokumentace trestných činů mládeže dle zákona č. 218/2003 Sb. z pohledu sociální práce v okrese Český Krumlov*. České Budějovice 2013. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce L. Maliňáková.

Klíčová slova: mládež, delikvence, opatření

Práce se zabývá problematikou trestné činnosti mládeže v okrese Český Krumlov. Teoretická část přibližuje zákon č. 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže. Popisuje jednotlivá opatření, která je možné ukládat mladistvým za protiprávní činy a ukazuje možné důvody, které vedou pachatele k páchání takových trestných činů.

Praktická část představuje výzkum všech pachatelů z okresu Český Krumlov, kteří byli souzeni dle zákona č. 218/2003 Sb. od roku 2004 do roku 2012. Cílem tohoto výzkumu bylo zjistit vývoj těchto trestných činů a vliv rodiny a rodinného prostředí na mladistvé pachatele.

## 12 Abstract

ČERVOVÁ, i. analysis of youth crimes documentation pursuant to Act No. 218/2003 Coll., from the perspective of social work in the District of Český Krumlov. Ceske Budejovice 13. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice. Theological faculty. Department of practical theology. Leading work I. Maliňáková.

Keywords: youth, delinquency, measures

The work deals with youth crime in the District of Český Krumlov. The theoretical part introduces the Act No. 218/2003 Coll. on juvenile liability for unlawful acts and the judiciary in matters relating to youth. Describes the various measures, which is able to save young people for unlawful acts and shows the possible reasons that lead the offender to commit such crimes.

The practical part is research all of the offenders from the District of Český Krumlov who were judged according to Act No. 218/2003 Coll., from 2004 to 2012. The objective of this research was to determine the evolution of these offences and the influence of family and family environment on juvenile offenders.